

jämförelsevis långa avståndet från **burp** till korsarmen förbjuder måhända att fatta denna som en runa och läsa **burpi**, fsv. *byrþi*; om ristaren avsett denna form, hade han kanske ristat ett **i** mellan **burp** och korsarmen. Satsen utgör alltså ett uttryck för Fröstens sorg, i det den säger, att han förde dit stenen som vård åt den döde, mindre glad än han var, då denne levde.

Översättning: Frösten reste denna sten efter Sigmund och mindre glad ditförde han bördan.

Inskriftens sista sats torde vara ment som ett par verser:

ok ðkætri
(h)ann vā byrð(i),

i det *ðkætri* allittererar med (h)ann eller möjligen med vā.

32. Å kyrkogård, Björkekind's hd.

Pl. XI. Fig. 2.

Litteratur: B. 840; L. 1112; W. 38; *Ransakning om Antiquiteterna 1664—1684*; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland* 2, s. 561; P. A. Sæve, *Reseber.* 1862, s. 59; C. F. Nordenskiöld, *Reseber.* 1871, s. 121, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 40, teckn.

Runstenen uppgives i *Ransakn.* vara »Een i Klockstaple Fundamentet», i vilket läge även B. 840 visar densamma. Runstenen står nu rest på nya kyrkogården, väster om Ög. 31. P. A. Sæve fann den »liggande i gamla ingången till gamla kyrkogården, till höger, då man går till kyrkan».

Ämnet är granit. Runstenens höjd är 1,04 m, bredden nedtill 56 cm. Slingans bredd 7 cm. Runstenen saknar kors.

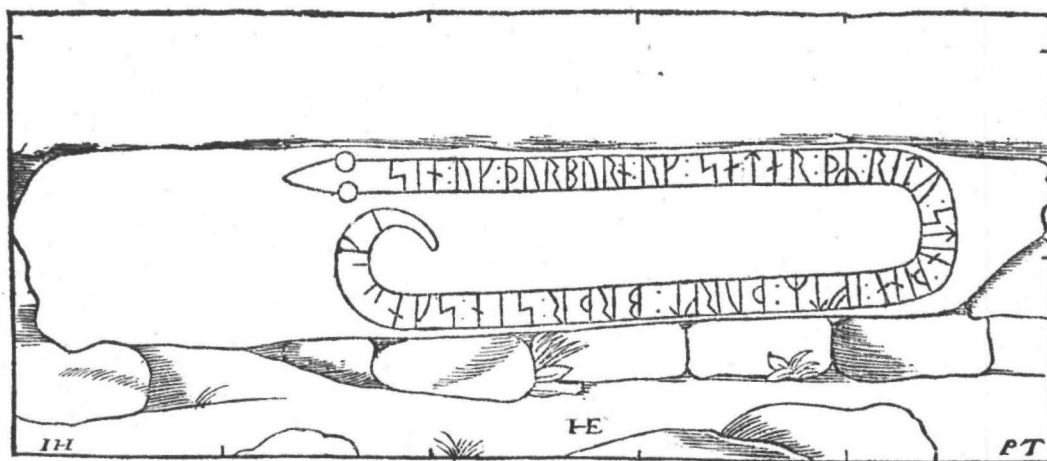
Inskriften börjar nedtill t. v. med namnet **sin**, troligen icke föregånget av någon punkt. I **purburn** är kännestreckket på det andra **r** rakt med ett pricklikt mejselhugg t. v. om mitten för att ersätta knäet inåt. Även uti **ritu** är kännestreckket till **r** föga krökt och utgår 2 cm t. h. om staven. Efter **ritu** finnes blott en punkt, 3 cm uppifrån, 5 cm nedifrån. Efter **stin** är tvivelaktigt, om skiljetecken finnes; en prick står 2 cm nedifrån, 6 cm uppifrån, troligen icke huggen; den huggna pricken är måhända en grund grop t. h. om kännestreckket till **n**. Troligen saknas skiljetecken. Efter **pina** finnes däremot intet skiljetecken. Uti **iftr** finnes 3 cm av stavens topp och av vardera kännestreckket till **f** i behåll, den övriga delen av staven är skadad och av kännestrecken avflagad. Uti **purkl** utgår på **u** kännestreckket 2 cm nedom stavens topp, på **r** är det nästan rakt. Uti **brpr** är det svårt att avgöra, om sista runan är **r** eller **u**, då kännestreckket har en svag krökning, troligen är den **r**. Inskriftens sista ord **sistm** är mycket skadat. Av det första **s** är övre delen av staven skönjbar. Runan **i** är säker, fast övre delen av staven är avflagad;

runan har icke varit **u**. Av det andra **s** finnes blott spetsen av vinkeln mellan övre staven och mellanstrecket och möjligen nedre stavens nedre spets. Av **t** är nedre delen i behåll, den övre avflagad; dock synas kännestrecken, ehuru grunda. Den sista runan **Y m** ter sig för den, som står framför stenen, som **Λ R** och blott denna uppfattning synes giva möjlighet till tydning.

Inskriften utgöres alltså av följande runor:

· sin · uk : purburn : uk : satar : þr : ritu · stin · þina iftr · þurkl · brþr · sin · sun : sistm
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Om förekomsten av **sin** som namn i runinskrifter se Ög. 21 Ingelstad. Ristningen **þurburn** torde böra uppfattas som *þorbørn med u-omljud *e* till *ø* av det obrutna *e* som framträder i de latiniserade formerna fsv. *thorbernus*, *thurbernus* S. D. III, 86, 87 (1312 Uppl.). Namnet **satar** finnes ock Ög. 147 Furingstad men dessutom ristningen **santar**

B. 840.

nom. sg. Korpbron, Jursta, Ludgo sn, Rönö hd, Söderml., undersökt av mig 1899. Denna ristning gör det troligt, att namnets första led är *Sand-* såsom *Sandulfr*, vilket ej är sällsynt i Norge (O. Rygh, *Personnavne i Stedsnavne* s. 210). Sannolikt har **satar** uttalats *Sandarr*. *Sandar* förekommer *Script. rer. suec.* III, 28 som namn på en borgare i Stockholm på 1460-talet, *Sandarus Leeksson* SRS III, 28 och *Heneka Sandarsmagher* SRP. n. 1817 (1366). Det är dock något ovisst, om dessa namn äro identiska med det på runstenarne, enär de kunna tänkas vara förkortningar av *Alexander*, vilket är otänkbart i fråga om runstenarnes namn. Ett fsv. *Sante* är behandlat av M. F. Lundgren, *Arkiv f. nord. fil.* 10, s. 176 f., och A. Kock s. 181 f., men dess citat äro först från 1400-talet och dess förklaring gör sammanhang omöjligt med det runiska **satar**.

Ordet **sistm** i slutet av inskriften är troligen att läsa **sistr**, då det bör utgöra en genitivbestämning till det föregående **sun**. Ristaren har stupat **Λ R**, varigenom det blivit **Y m**, enär det hade en sådan ställning på stenen, att det även som stupat lätt kunde fattas som **R**. Om gen. sing. isl. *systir*, fsv. *syster* se Noreen, *Aisl. u. anorw. Gram.*³ § 411, anm., *Aschwed. Gram.* § 438, 2, anm. 3.

Denna inskrift har namnet **satar** gemensamt med Ög. 147 Furingstad, varav blir sannolikt, att även **sin** Ög. 32 motsvarar **suin** Ög. 147. Liksom Sven och Sandar rest

Ög. 147 efter sin broder son Fogle, så hava de rest Ög. 32 efter sin systerson Torkel. Beteckningen **brpr · sin** 'sin broder' avser alltså förhållandet mellan **purkl** och **purburn**, vilken ävenledes varit en systerson till Sven och Sandar. Torkels förhållande till Torbjörn betecknas alltså genom »sin broder», hans förhållande till Sven och Sandar genom »son till system».

Översättning: Sven (?) och Torbjörn och Sandar, de reste denna sten efter Torkel, sin broder, son till system.

33. Å kyrkogård, Björkekind's hd.

Pl. XII. Fig. 1.

Litteratur: W. 39; P. A. Säve, *ATS* I, s. 108, *Reseberättelse* 1862, s. 59, teckning; C. F. Nordenskjöld, *Reseber.* 1871, s. 121, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 41, teckn.

Runstenen, som P. A. Säve fann »på öfversta plattan af skolhustrappan» men som nu befinner sig på nya kyrkogården, utgöres av en större bit, som är 89 cm hög och 54 cm bred, och en mindre bit, vars höjd är 82 cm och bredd 35 cm. Ämnet är granit. Slingans bredd är 11—12 cm.

Större delen av inskriften befinner sig på den mindre biten. Den första runan är **a**, som säkerligen utgjort slutrunan i (**pin**)**a**; P. A. Säve upptager därefter ett skiljetecken, som nu är under jorden. Ut i **iftir** är övre kännestreck till **f** borta. Det följande skiljetecknet utgöres liksom alla de övriga i denna inskrift av tre prickar; Säve antager blott två. Ut i **saibiurn** är **s** vänderuna och **b** har kännestrecken 1 cm skilda på mitten och från stavens ändar. I **fapur** står 1 cm av v. kännestreck till **a** på det lilla stycket, det övriga på det större.

Runorna äro alltså följande:

Lilla biten: — **a** [**i**] **iftir** : **saibiurn** : **f** Stora biten: **apur** : **sin** :

5 10 15 20

Namnet **saibiurn** motsvarar isl. *Sæbiörn*, fsv. *Sæbyor* (K. H. Karlsson, Skattelängd 1371 s. 64 i Västml. forn. för. årsskr. h. III, *Sæbjörn* SRP. n. 1404 (1379).

Översättning: [N. N. reste denna sten] efter Sæbjörn, sin fader.

34. Lundby, Å sn, Björkekind's hd.

Pl. XII. Fig. 2.

Litteratur: Brev från E. Ihrfors d. 4 nov. 1889 i VHAA med teckning.

Runstenen anträffades 1889 vid dikning norr om landsvägen från Å kyrka till Söderköping ungefär mitt emellan byvägarne till Lundby och Ingelstad, alltså ej långt från